

Syysseikkailu 2009

Australialainen radioamatööriuttavani, Leigh TurnerVK5KLT, tuli Suomessa käymään 4.10.2009 ja vein hänet Seitsemisen kansallispuistoon Hannun, OH3KW, kanssa.

Ajattelin, että se on hieman eksoottisempi paikka kuin joku tavallinen vuokramökki. Leigh tuli suoraan Australiasta Helsingin kautta Tampereen linja-autoasemalle.

Haimme Tampereen Radioamatöörikerholta Hannun Icon IC7400 radion ja teimme Leihin kanssa siihen sopivat akkujohdot. Seitsemiseen Tampereelta on 70 kilometriä auton matkamittarin mukaan. Seitsemisen luontokeskuksessa poikkesimme katselemassa metsän ihmeitä. Leigh katseli kiinnostuneena suomalaisen metsän elämää luontokeskuksen näyttelyssä. Hänestä suomalainen

metsä tuntui kovin vihreältä. Australiassa on ongelmana veden vähyys. Kerroin, että Suomessa on melkein päinvastoin ainakin syksyllä. Matkan aikana oli joka puolella näkynyt järviä. Niitäkään ei Australiassa ole paljoakaan.

Suutarin mökki

Suutarin mökki on keskellä Seitsemisen luonnonpuistoa, mutta ei kuitenkaan kuulu luonnonpuistoon, se kuuluu Seitsemisen tilaan joka on keskellä luonnonpuistoa.

Mökki on edelleen pystyssä juuri ja juuri. Se on aivan synkän metsän sisällä. Seitsemisen tila on jonkun matkaa luontokeskuksesta eteenpäin. Tilan emäntä on jo tottunut meihin, eikä enää yritä estää meitä menemästä mökille vaikka olisi kuinka kova pakkaneen ja tiellä paksut lumikerrokset. Talon pihalla emäntä tuli kumisaappaissaan sanomaan käsipäivää. Olimme sopineet, että saisimme talosta vettä kuten ennenkin. Mökillä ei ole enää toimivaa kaivoa. Lehmät kokoontuivat laitumen reunaan ihmettelemään vieraita. Niitä ei taida täällä joka kuukausi käydä. Emäntä on puhelias ja kertoi kaikki tilan kuulumiset pyytämättä. Emännän toinen poika oli kuollut kesällä ja tämä oli kovasti vaikuttanut tilan tapahtumiin. Poika oli ollut parhaassa työiässä ja tietysti äiti suri kovasti poikaansa. Pyhäseuduksi talon tytär oli tullut vävyn kanssa kotiin. Olin nähnyt tyttären noin kymmenen vanhana. Nyt hän oli kuulostanut nuorelta naiselta kun olin puhellut hänen kanssaan puhelimesta.

Tilalla toiminut Ilmatieteen Laitoksen sääasema oli tämä vuonna automatisoitu, mutta sääaseman mittauslaitteet olivat jääneet tilalle. Sää tiedot piti aikaisemmin lähettää modeemilla kolme kertaa päivässä Helsinkiin käsikäynnistyksellä.

Navetassa oli toistakymmentä lehmää ja ulkona parikymmentä. Tilan ainoa mies oli emännän aikuinen poika, joka ajoi kottikärryillä heiniä lehmille. Näytti siltä, että robottinavetat eivät vielä

olleet ehtineet vallata tätä tilaa. Mies ei muistaakseni ole koskaan sanonut minulle sanaakaan. Mitä sitä turhaan höpöttää, ei ne lehmät puhumalla tule ruokituksi. Navetassa oli tietysti lypsykone, mutta muuta automatiikkaa ei osunut silmiin.

Maitoauto käy muutaman kerran viikossa hakemassa maidon tilan jäähdyttimestä. Kysyin minne maito menee. Sitä ei emännän mukaan kuljettajakaan maitoa kerätessään tiennyt. Hän saa keskusliikkeestä päivän mittaan määräyksen kohteesta. Joskus maito viedään Parkanoon, joskus Pirkanmaan alueelle. Pihassa on päärakennuksen ja navetan lisäksi maitojäähdyttämö ja kauempana riihi, jota ei kuitenkaan ole vuosikauteen käytetty. Olisiko leikkuupuimuri jo saapunut tännekin? Tämä on maitotila. Pihassa oli traktori, jossa on lumen aurasta varten aura valmiina. Ilman auraa täällä oltaisiin talvella motissa. No, eihän täällä kukaan nälkään kuoltaisi. Tila päinvastoin ruokkii kaupunkilaisia. Helpommin nälkä tulee kaupunkilaiselle.

Pihassa pystykorva antoi kuulua, että vieraita oli pihamaalla. Hirvestysaika oli juuri alkanut, vaikka täällä metsästysyhdistys oli päättänyt sen alkavan vasta viikon päästä. Ilmeisesti isännät tietävät lumen auttavan hirvenajoa. Pystykorva ja talon poika odottivat malttamattomana syksyn tärkeitä tapahtumaa. Peltotyöt oli tehty, lumi voi tulla.

Näin syksyllä Suutarin mökille pääsee autolla pientä metsäpolkua pitkin, jonne mennään pellon poikki. Pellolla on lehmille erilaisia aitauksia, joita erottaa sähköpaimenaitojen saaristo. Sähköaidan portit piti avata käsin mökille mennessä. Hannu aukoi portteja ja tietysti sai sähköiskun melkein joka portilla. Ehkä hänellä olisi pitänyt olla eristävät käsineet mukana.

Kuva 1. Suutarin vanha mökki ja uudet väliaikaiset asukkaat Pekka, Leigh ja Hannu.

Mökin on rakentanut aikoinaan eläkkeelle siirtynyt suutari, joka halusi mökkinsä mahdollisemman kauaksi ihmisasunnoista. Mökki oli suutari eläkepaikka. Hän halusi asua mahdollisimman kaukana asutuksesta. Sellainen paikka mökki edelleenkin on.

Pihalla on lahonnut sauna, maakellari ja puuvaja. Jonkinlainen hirsikehikko on myös pihassa.

Kaikki näytti samalta kuin 1950-luvun elokuvissa.

Katselimme talon vinttiä Hannun kanssa ulkopuolelta. Tikkaat ovat jo aikoja sitten lahonneet, joten siellä voisi olla sota-aikaisia ampuma-aseita tai joitakin suutarin tarvekaluja.

Kuva 2. Savusauna näytti vielä toimivalta. Sitä oli jopa parannettu aikaisemmin saunassa oli ollut oikea tähtitaivas, mutta nyt katto oli ainakin vedenkestävä. Lauteet on mitoitettu yhdelle henkilölle. Istuinpenkki on tehty yhdestä mahtavasta puusta.

Leigh asuu Adelaiden kaupungissa Etelä-Australiassa ja epäilen, että hän ei ole koskaan ollut suomalaissa metsässä. Leigh ei mielellään tullut mökistä ulos varsinkaan pimeällä.

Heittelimme Hannun kanssa radion dipoli-antennin puihin kivien avulla. Puita ei tarvinnut etsiä, niitä oli riittävästi ympärillä. Talossa ei ole sähköä, keskuslämpöä, puhelinta, televisiota, ei pesumahdollisuutta, vesi kannettiin mukana. Pihalla oli kuitenkin uuden kaivon aihio, mutta sitä ei vielä voinut käyttää.

Lämmitimme talon kamarissa olevaa puukamiinaa. Keittiössä oleva hella savutti, joten sinne laitetut puut piti kantaa ulos.

Öljylamppuun olin muistanut ostaa lamppuöljyä viime kerrasta viisastuneena. Englantilainen, isompi öljylamppu, oli kuitenkin ruostunut sisältä. Onneksi pienempi öljylamppu saatiin käryämään.

Kuva 3. Illan pimetessä Leigh kuunteli innokkaasti kuin häiriöttömästi kaikki kaukoasemat kuuluivat. Verhoja ei mökissä varmaan koskaan ole ollut.

Radiota varten olin ottanut mukaan ylimääräisen auton akun. Leigh ihmetteli kun kaikki ulkomaiset asemat kuuluivat ilman häiriöitä. Sehän on selvää koska Tampere on kymmenien kilometrien päässä.

Vanhassa antennissani oli varmaankin katkos, koska lähettäminen ei onnistunut. Radion SWR-mittari näytti suuria lukemia. Ei edes automaattiviritin riittänyt. Antenni oli tehty armeijan vihreästä suojasukkaa muistuttavasta taipuisasta langasta. No tämä antenni sopi hyvin mökin muuhun tyyliin. Minulla oli myös Yuasu FT817 radio mukamani, mutta senkin lähetyksessä oli sama juttu. Kolmas radio oli pienikokoinen Yuasu VX-6. Se on tarkoitettu pääasiassa lyhyen matkan toistintyöskentelyyn. Täällä ei ollut toistimia, joten jätin radion autoon. Auto-GPS ei toimi

metsässä vaan pyrkii lähimmälle tielle, joten siitäkään ei ole metsässä mitään hyötyä. Kompassi oli myös auton istuimen välissä, mutta eihän sitäkään tutussa paikassa tarvita.

Kuva 4 Illan hämärtyessä siirryimme sisälle ja Hannu paisteli isoja pihvejä.

Kuva 5 Iltanuotio metsässä on hienoa. Lokakuussa ei hyttysenkään hätistelleet.

Iltakahvit keitimme pakilla pihanuotiossa. Yöllä ei metsän keskellä näkynyt mutta kuin nuotio loimu. Ilman oli lämmin, noin 5 astetta, yhtään hyttystä tai karpästä ei ollut häiritsemässä iltanuotio tunnelmaa.

Tukevan illallisen ja reippaan ulkoilmatyöskentelyn jälkeen nukkuminen mökin vaatimattomassa kamarissa sujui hyvin. Mökin eristykset eivät ole kovin hyviä, hirsien väliset sammalet olisivat vaatineet paikkausta ja yöllä mökki viileni nopeasti.

Yöllä kävin pimeässä hakemassa puita pihalta ja pudotin ne vahingossa puulaatikkoon normaalisti eli kovalla kolinalla. Taisi Leighin yöuni keskeytyä, jos ei mitään muuta pahempaa tapahtunut.

Kuva 7 Auringon nousun voi juuri ja juuri erottaa tästä kuvasta. Sumu muutti nopeasti sateeksi.

Eksyksissä 9 tuntia

Aamuhämärissä kuuden seitsemän aikaan otin nopeasti kameran kainaloon ja saappaat jalkaani. Lähdin kuvaamaan auringonnousua noin kilometrin päässä olevan järven rantaan. Ajattelin käydä järven rannassa ja palata aamukahville ennen kuin muut heräisivät. Löysin järvelle vanhasta muistista ja otin muutaman kuvan heikosta auringon kajosta joka näkyi juuri ja juuri taivaan rannalla. Sitten alkoi sataa tihkua ja aurinkoa ei näkynyt enää koko päivänä. Eksyin tulomatalla tiheässä metsässä ja tulin isolle suolle. Muistelin talviretkiltä, että molemmin puolin mökkiä oli laajat suot.

Kuva 8. Tällä suolla olin jo aika väsynyt. Näkyvyys suolla oli kuitenkin paljon laajempi kuin metsässä.

Toinen suo on ollut hiljattain järvi ainakin Eniron kartan mukaan. Karttoja ei tietysti minulla ollut mukana. Suon takana hämötti pieni metsäkumpare ja sen takana näytti olevan vaaleampi aukea. Ajattelin, että se voisi olla Seitsemisen tilan pelto. Muutaman tunnin kävelyn jälkeen tiesin, että sieltä avautuikin vain uusi, laaja suo. Tämä ei tuntunut oikealta suunnalta.

Kuva 9 Karpalot kasvavat järven rannan välittömässä läheisyydessä. Niitä piti noukkia taskuun evääksi koska muuta ruokaa ei ollut.

Mukana ei minulla ollut radioamatöörilaitetta, ei GSM-puhelinta, ei GPS-laitetta, ei tulitikkuja, eikä ruokaa. Kellon ajasta en tiennyt muuta kuin, että vielä ei ollut hämärää. Mistään ei kuulunut ihmisen synnyttämiä ääntä. Kurjen äänen kuulin kerran, vaikka niitä ei enää pitäisi lokakuussa olla Suomessa. Palokärki ja närhi tekivät metsässä kierroksen. Suolla käveleminen ei enää houkuttanut. Tiesin, että mökki on lähellä järven rantaan, joten palasin pitkän matkaan taaksepäin ja löysinkin takaisin ison järven rantaan.

Kuva 10 Kaikki kivet näyttivät samanlaisilta kuin tämä aamuhämärissä otettu kuva. Järven nimi oli sopiva Suuri Kivijärvi.

Aluksi en ollut varma oliko tämä saman järvi missä olin ollut. Järvessä näkyi suuria kiviä. Olin aamulla ottanut kuvan tällaisesta suuresta kivistä. Kamera oli märkä vaikka olin koettanut suojella sitä puseron sisällä. Yritin katsoa kameran kuvia ja verrata niitä rannassa näkyviin kiviin. Se ei ollut helppoa. Kaikki kivet näyttivät samanlaisilta. Järven nimi on Suuri Kivijärvi. Nimi oli oikein annettu. Lähdin kulkemaan järven rantaa pitkin ja etsin tutun näköistä kohtaa.

Kuva 11. Vesimyyrä

Kuva 11b Vesimyyrä

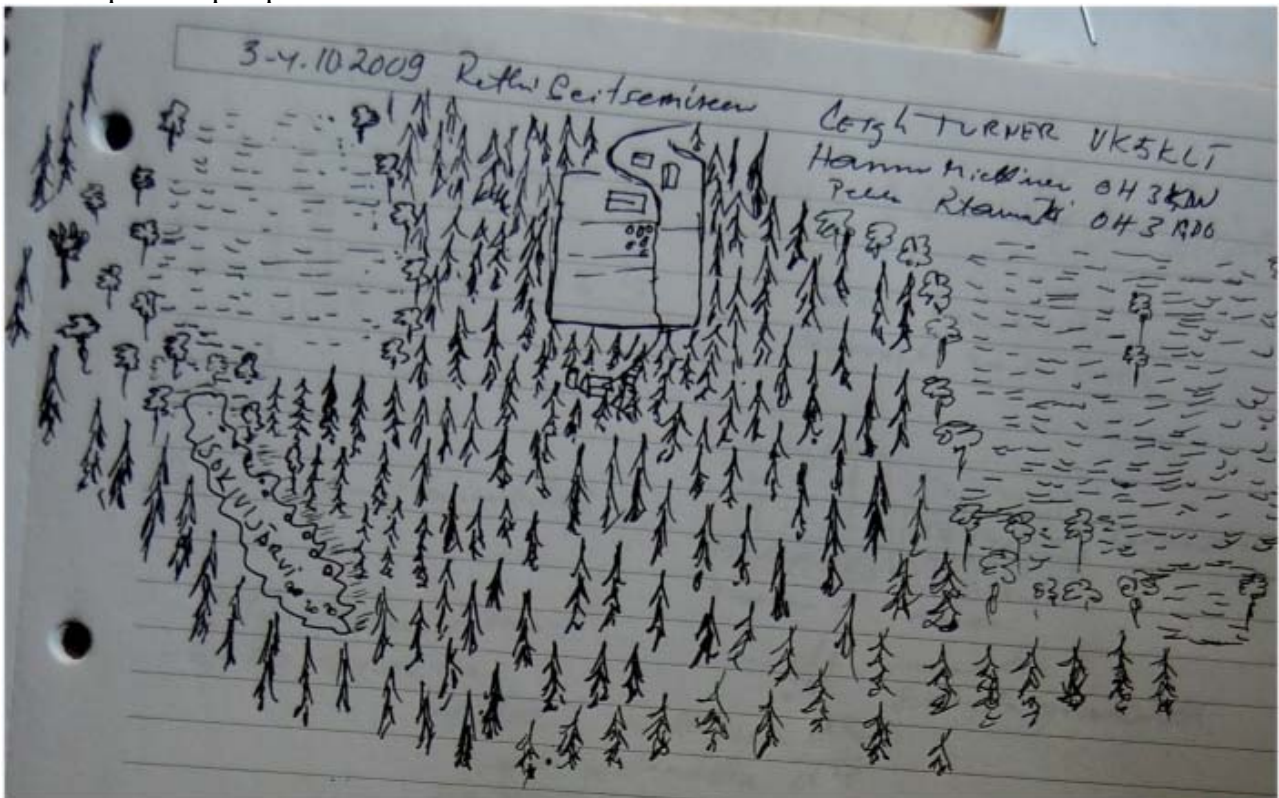
Erään ison kiven juuressa näin liikettä, Vesimyyrä katseli minua kiven kolossa. Kumpikaan ei ymmärtänyt pelätä. Otin rotasta muutaman kuva aivan läheltä. Matkalla putosin rantahetteeseen. Onneksi olin ottanut kepin avukseni ja pääsin sen avulla hyppäämään kelluvasta suonsilmäkkeestä

hieman tukevampaan kohtaan. Jälkeenpäin mietin miten olisin päässyt suonsilmäkkeestä ylös. Ainakin olisin ollut entistä märempi.

Poimin taskuuni karpaloita evääksi. Niitä oli vain järven rannalla. Suolla ei ollut mitään marjoja. Tulin tiheään metsän alueelle ja yritin etsiä omia jälkiäni. Suo palautti jäljet muutamassa minuutissa alkuperäiseen tilaansa. Minkäänlaista jälkeä tai polkua en löytänyt koko aikana. No karhun jätökset löysin, mutta niitäkään en halunnut seurata. Otin kuitenkin kuvan todisteeksi. Oikeaa paikkaa etsiessäni kuulin pari pystykorvan haukahuusta ja otin suunnan ääneen päin tiheään metsän läpi. Olin eilen kuullut saman koiran haukuntau mökillä.

Puolen kilometrin jälkeen kuulin uudestaan haukahuuksen, mutta aivan eri suunnasta kuin aikaisemmin. Olin ihmeissäni. Olinko arvioinut suunnan noin väärin? En vaihtanut suuntaa, vaan jatkoin alkuperäiseen suuntaan. Jälkeenpäin kuulin, että Seitsemisen tilan poika oli harjoittanut pystykorvaa tulevaan hirvenmetsästyksen ja tehnyt lenkin metsässä.

Lopuksi löysin Seitsemisen ainoan talon pellot ja sain sieltä uuden kiinnepisteen. Olin mennyt taas mökin ohitse noin 200 metrin päästä. Tiheässä metsässä en ollut huomannut pienintäkään merkkiä asutuksesta. Jos mökissä olisi asuttu, metsästä varmasti olisi löytynyt jonkinlainen kalastuspolku järvelle. Muistelen, että sellainen oli vielä 1990-luvun alussa ollut. Metsä oli palauttanut polun omiin tarkoituksiinsa. Ei kestä kovinkaan montaa vuotta kun luoto ottaa takaisin kokonaisia kaupunkia, jos niitä ei käytetä. Näin on kuulemma käynyt Tšernobylin kaupungille, jossa asuvat villieläimet ja metsä on tiheät kaupungissa. Taitaa ihmisen tekemiset jäädä pieniksi luonnon rinnalla pitkällä perspektiivillä.

Kuva 12 Seitsemisen on pelkää metsää ja suota

Kesti 9 tuntia tulla takaisin ja matkan aikana en uskaltanut pysähtyä, olisin voinut jäädä siihen paikkaan. Ei ole helppoa löytää erämaahan jäänyttä retkeilijää. Hannu ja Leigh olivat olleet huolestuneita kun minä viivyin. Hannu teki pienen lenkin metsässä, mutta palasi pian takaisin, että ei tulisi uutta etsittävä. Auton torven ääni olisi varmaan kuulunut kauaksi erämaassa.

Vaikka olen käynyt samoilla paikoilla kymmeniä kertoja, tämä oli ensimmäinen kerta kun eksyin.

Perille päästyä olin aivan märkä päältäpäin sateesta ja sisältä hiestä. Leigh suunnitteli etukäteen, että mennään käymään kerholle retken jälkeen. Sanoin, että olen aivan poikki jokaisen Seitsemisen retken jälkeen. Se piti paikkansa. Hannun kanssa olemme rämpineet pehmeässä lumessa samalle mökille monta tuntia ja piipun puhdistus jäästä on oma tarinansa. Hannu katkaisi silloin kätensä ja minä nyrjäytin selkäni kuukaudeksi.

Kuva 13 Suolla kävelyn jälkeen olin märkä sisältä ja päältä. Marjoja jäi muillekin jakaa.

Olin luvannut Leighille, että ainakin joutsenia näemme Seitsemisessä. Kuusi joutsenta teki kierroksen pellolle kun lähdimme pois. Ne odottelevat Suomessa aika myöhään, että poikaset oppivat lentämään. Jos ne eivät opi ja järvet jäätyvät, ketut pitävät näistä poikasista huolen.

Loppu hyvin, kaikki hyvin.

Hieno retki taas. Uskon, että Leighillä on paljon kerrottavaa VK5BAR kerholla, kun hän on pääsee takaisin Australiaan. Tein seuraavia retkiä varten uuden matka-antennin 80 metrille. Käytin eristiminä vuolukiveä. Sitä on helppo työstää. Se kestää ulkona. Lankana käytin Bilteman muovieristettyä 3mm sinkkikaapelia #19073 25 m, jotka sidoin Bilteman purjeveneisiin tarkoitetuilla vaijerilukoilla #251120 kiinni vuolukiviin. Tein antennin OH3NE-kerholla. Siellä joku epäili, että vuolukivi imee vettä. Olen pitänyt testikappaletta vesiastiassa ja tehnyt viikoittain punnitustestejä. Tänä vuonna en ole havainnut grammakaan painon lisäystä. Luulen, että kivi olisi jo tuhansien vuosien aikana imenyt vettä sisäänsä, jos se toimisi kuin pesusieni. Vuolukiviä on minulle kertynyt koska teen näiden lajitteluun konenäköohjelmia. Yritin virittää antennia kerholla, mutta se ei onnistunut. Vaikka kerhotilamme on suuri, 80 metrin antenni ei mahtunut suorana sisälle. Rakensin vanhaa Lidlin akkukoteloon kohinageneraattorin, jonka avulla voi tehdä antennin virityksen myös kentällä.

Kuvia:

<http://picasaweb.google.fi/oh3gdo/Seitseminen2009ByOH3GDO#>

Pekka OH3GDO